

Smernica č. 1/2024 o používaní počítačovej siete Astronomického ústavu SAV, v. v. i.

Článok 1

Úvodné ustanovenia

- 1) Smernica k používaniu počítačovej siete Astronomického ústavu SAV, v. v. i. (ďalej len „AsÚ SAV“) stanovuje pravidlá prevádzky počítačovej siete, práva a povinnosti správcov počítačovej siete, pravidlá prístupu používateľov k sieťovým službám počítačovej siete, práva a povinnosti používateľov počítačovej siete.
- 2) Počítačová sieť AsÚ SAV slúži ako komunikačný systém informačnej infraštruktúry AsÚ SAV pre potreby výskumu a pre potreby riadenia vedy a výskumu v AsÚ SAV.
- 3) Smernica je záväzná pre všetkých používateľov počítačovej siete AsÚ SAV.

Článok 2

Areálová počítačová sieť SAV – Sieť SAV Tatry

- 1) Za správu areálovej počítačovej siete SAV – „Sieť SAV Tatry“ zodpovedá AsÚ SAV na základe „Smernici k používaniu počítačovej siete SAV“ (ďalej len „Smernica SAV“) vydanéj SAV s účinnosťou od 16.2.2022, konkrétne Článok 3 odsek 3.2.

Článok 3

Správca areálovej počítačovej siete SAV – Sieť SAV Tatry

- 1) Správca areálovej počítačovej siete SAV zodpovedá za dodržanie podmienok pre pripojenie lokálnej počítačovej siete AsÚ SAV do počítačovej siete SAV podľa Smernice SAV.
- 2) Správcu areálovej počítačovej siete SAV – „Sieť SAV Tatry“ menuje riaditeľ AsÚ SAV.
- 3) Správca areálovej počítačovej siete SAV zodpovedá za budovanie počítačovej siete SAV, rozvoj, technickú a systémovú správu, a za používanie IT prostriedkov v súlade so zákonmi SR a doporučenými štandardmi.

Článok 4

Lokálna počítačová sieť AsÚ SAV

- 1) Lokálna počítačová sieť AsÚ SAV je počítačovou podsieťou v nadradenej sieti „Sieť SAV Tatry“ (areálová počítačová sieť) definovanej v Smernici SAV.
- 2) AsÚ SAV zodpovedá za správu svojej lokálnej počítačovej siete a pre tento účel AsÚ SAV vymenuje „Správcu lokálnej siete Astronomického ústavu SAV, v. v. i.“, ktorého poverí správou lokálnej počítačovej siete. Je to osoba, ktorá zabezpečuje prevádzku siete podľa tejto smernice.

Článok 5

Zelená hranica

- 1) Zelená hranica je kontrolované rozhranie medzi komunikačným systémom počítačovej siete SAV a lokálnou počítačovou sieťou AsÚ SAV. Fyzicky rozdeľuje zodpovednosť za správu počítačovej siete SAV vyššej úrovne od zodpovednosti za správu lokálnej siete AsÚ SAV.

- 2) Zelenú hranicu v prípojnom bode AsÚ SAV tvorí informačný rozvádzač (IR), ktorý obsahuje monitorovateľný alebo diaľkovo manažovateľný prepínač (switch), prípadne smerovač (router), na ktorého výstup je pripojená lokálna počítačová sieť AsÚ SAV.

Článok 5

Správca lokálnej počítačovej siete AsÚ SAV

- 1) Správca lokálnej počítačovej siete AsÚ SAV zodpovedá za technickú a systémovú správu lokálnej počítačovej siete a v maximálne možnej miere sa snaží zabezpečiť správne nastavenie komunikačných parametrov koncových používateľských zariadení pripojených do lokálnej počítačovej siete, dátovú bezpečnosť a dodržiavanie tejto smernice. Správca lokálnej počítačovej siete organizácie je zamestnancom organizácie alebo je s ňou v inom pracovno-právnom, resp. zmluvnom vzťahu počas výkonu tejto funkcie.
- 2) Správca lokálnej počítačovej siete AsÚ SAV menuje riaditeľ AsÚ SAV, ktorý zabezpečí, aby povinnosti správcu siete podľa tejto smernice boli súčasťou jeho pracovnej náplne alebo uzatvorenej dohody.
- 3) Správca lokálnej počítačovej siete AsÚ SAV je prvým konzultantom pre všetkých pracovníkov AsÚ SAV v oblasti funkčnosti siete a pri následnom riešení poruchových stavov.
- 4) Správca lokálnej počítačovej siete AsÚ SAV je kontaktným pracovníkom za organizáciu pri riešení problémov konektivity v počítačovej sieti SAV pre organizáciu spravujúcu areálovú počítačovú sieť.

Článok 6

Povinnosti správcu počítačovej siete

- 1) Povinnosti správcu areálovej počítačovej siete SAV – Sieť SAV Tatry
 - viesť zoznamy pripojených organizácií SAV,
 - pridelovať rozsahy IP adries príslušným organizáciám SAV,
 - viesť zoznamy správcov lokálnych počítačových sietí,
 - zabezpečovať rozvoj spravovanej areálovej siete a služieb,
 - monitorovať stav siete a pri identifikácii a následnom odstránení príčiny vzniku poruchového stavu spolupracovať so správcom siete SAV a správcom lokálnej počítačovej siete,
 - okamžite odpojiť od počítačovej siete zariadenie, ktoré porušuje smernicu k používaniu počítačovej siete SAV,
 - dohliadať na bezpečnosť spravovanej areálovej siete.
- 2) Povinnosti správcu lokálnej počítačovej siete AsÚ SAV:
 - udržiavať a aktualizovať dokumentáciu o lokálnej počítačovej sieti,
 - pridelovať IP adresy z rozsahu, ktorý bol pre danú lokálnu počítačovú sieť pridelený,
 - viesť evidenciu koncových používateľských zariadení, vrátane údajov o používateľovi, udržiavať ju v aktuálnom stave a poskytovať ju správcovi siete SAV alebo správcovi areálovej počítačovej siete SAV – Sieť SAV Tatry,
 - sledovať a prijímať informácie od správcu počítačovej siete SAV alebo správcu areálovej počítačovej siete SAV, následne informovať používateľov v organizácii,
 - konzultovať používanie monitorovacích a diagnostických techník s VS SAV alebo správcom areálovej počítačovej siete,
 - pri identifikácii a následnom odstránení príčiny vzniku poruchového stavu spolupracovať so správcom počítačovej siete SAV alebo správcom príslušnej areálovej počítačovej siete SAV,

- okamžite odpojiť od počítačovej siete zariadenie, ktoré porušuje smernicu k používaniu počítačovej siete SAV,
- v maximálne možnej miere zabezpečovať aplikovanie bezpečnostných záplat, alebo odstrániť škodlivý obsah na koncových používateľských zariadeniach.

Článok 7

Základné pravidlá bezpečnosti počítačovej siete AsÚ SAV

- 1) Na prepínači (switch) alebo na smerovači (router), kam je pripojená organizácia SAV, je pre všetky zariadenia povolený dátový tok bez obmedzenia smerom do internetu. Smerom z internetu do AsÚ SAV je pre komunikáciu prichádzajúcu z mimo siete SAV dátový tok obmedzený a je povolený len pre evidované služby (porty).
- 2) Súbor, ktoré obsahujú citlivé (dôverné) údaje alebo osobné údaje podľa zákona č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov a v súlade s vnútornými smernicami AsÚ SAV, musia byť pri akomkoľvek prenose prostredníctvom internetu zašifrované (napr. zaheslované súbory, prenos s využitím SSL pripojenia a pod.).
- 3) V prípade bezpečnostného incidentu je správca areálovej a lokálnej počítačovej siete oprávnený odpojiť konkrétne koncové používateľské zariadenie alebo určitý segment počítačovej siete, a to na dobu nevyhnutnú na odstránenie problému.

Článok 8

Pripojenie zariadení k počítačovej sieti AsÚ SAV

- 1) Do počítačovej siete AsÚ SAV môže byť zapojené len také koncové používateľské zariadenie, ktoré obsahuje aplikačné vybavenie a aplikačné nastavenia na zabezpečenie primeranej ochrany pred nepovolenými/nelegálnymi aktivitami v sieti (napr. antivírusová ochrana, antispamová ochrana, ochrana proti spywaru a pod.) a obsahuje legálny operačný systém, na ktorý existuje oficiálna podpora zo strany výrobcu alebo distribútora tohto operačného systému. .
- 2) Pripojenie akéhokoľvek zariadenia spĺňajúceho podmienky podľa bodu 1) tohto článku podlieha schváleniu riaditeľom ústavu (po prechádzajúcom vyjadrení sa správcu siete) – vid' Príloha č. 2.
- 3) Zakazuje sa meniť schválené softvérové a hardvérové nastavenia zariadenia.

Článok 9

Identifikácia zariadení v počítačovej sieti AsÚ SAV

- 1) Do počítačovej siete AsÚ SAV môžu byť pripojené len zariadenia, ktoré sú určené nasledovnými identifikačnými údajmi:
 - a) IP adresa z rozsahu 147.213.216.0/23, 193.87.1.0/24, 194.160.191.0/24 resp. 2001:4118:0900:D800::/56 (pre IPv6); a adresné rozsahy ÚEF, ÚVZ, KCA: 147.213.218.0/24, 147.213.219.0/24, 2001:4118:0900:D900::/64, 2001:4118:0900:DA00::/64, 2001:4118:0900:DB00::/64
 - b) MAC adresa
 - c) Meno pracovníka, ktorý zodpovedá za dané zariadenie
 - d) Názov organizácie, ktorá má zariadenie zaevidované ako DHM alebo DDHM, alebo sa používa so súhlasom štatutárneho zástupcu organizácie
- 2) Výnimku z odseku 1) tohto článku tvorí IP adresa v prípadoch, keď:
 - a) je pridelená dynamicky z určeného rozsahu organizácie
 - b) má hodnoty privátnej siete typu:
 1. 10.0.0.0 – 10.255.255.255

2. 172.16.0.0 – 172.31.255.255
 3. 192.168.0.0. – 192.168.255.255
 4. fc00:0:0:0:0:0:0:0 - ffff:ffff:ffff:ffff:ffff:ffff:ffff:ffff (pre IPv6)
- 3) Zariadenia organizácií mimo SAV môžu byť pripojené na počítačovú sieť SAV len prostredníctvom smerovača (router), ktorý oddelí ich adresný priestor IP od adresného priestoru SAV. Adresu smerovača prideluje správca areálovej siete SAV alebo správca počítačovej siete SAV po dohode so správcom lokálnej počítačovej siete, na ktorú má byť smerovač pripojený.

Článok 10

Nelegálne činnosti

- 1) Je zakázané používať počítačovú sieť AsÚ SAV na činnosti, ktoré sú v rozpore s právnym poriadkom platným na území Slovenskej republiky.
- 2) Sú zakázané najmä aktivity, ktoré:
 - a) porušujú ľudské práva a obťažujú, zastrášujú alebo ponížujú zamestnancov AsÚ SAV rovnako ako osoby z externého prostredia, nelegálne vytvárajú alebo prenášajú údaje alebo súbory údajov (čísla, texty, programy, obrázky, video, zvukové nahrávky a iné) alebo tieto činnosti umožňujú,
 - b) umožňujú alebo realizujú prenos nevyžiadaných komerčných a reklamných materiálov,
 - c) umožňujú alebo realizujú úmyselný neautorizovaný prístup do zariadení a k službám dostupným cez sieť,
 - d) vedú k zahlteniu siete, preťažovaniu serverov a znižovaniu dostupnosti služieb,
 - e) poskytnú alebo umožnia poskytnúť autentifikačné údaje tretím osobám,
 - f) spôsobujú akúkoľvek inú škodlivú činnosť v počítačovej sieti AsÚ SAV.
 - g) umožňujú prevádzkovať neschválené služby resp. servery
- 3) V prípade identifikovania zdroja nelegálnej činnosti je správca areálovej siete oprávnený tento zdroj – zariadenie – odpojiť z komunikácie v počítačovej sieti AsÚ SAV. Tento stav oznámi správcovi lokálnej siete organizácie. Povinnosť odpojenia z počítačovej siete v takomto prípade má aj správca lokálnej počítačovej siete, ak tento stav objaví ako prvý.
- 4) V prípade, že bude v sieti identifikované zariadenie, ktoré nespĺňa požiadavky podľa Čl. 9, je správca areálovej siete AsÚ SAV oprávnený zariadenie odpojiť z komunikácie. Tento stav oznámi správcovi lokálnej počítačovej siete organizácie. Povinnosť odpojenia z počítačovej siete v takomto prípade má aj správca lokálnej počítačovej siete, ak tento stav objaví ako prvý.
- 5) Zariadenie, ktoré bolo odpojené z počítačovej siete podľa Čl. 10 ods. 3 alebo 4, bude opäť zapojené do komunikácie, keď bude odstránená príčina jeho odpojenia.
- 6) Pri mimoriadne vážnych ohrozeniach počítačovej siete je správca areálovej počítačovej siete AsÚ SAV alebo správca lokálnej počítačovej siete AsÚ SAV oprávnený odpojiť z konektivity celú organizáciu na nevyhnutne potrebnú dobu.

Článok 11

Povinnosti žiadateľa

- 1) Žiadateľ je povinný vyplniť formulár podľa toho či žiada o
 - a) prístup k sieťovým službám (napr. kontá na serveroch, prístup k Eduroam,...) – formulár v Prílohe č. 1
 - b) pripojenie zariadenia do počítačovej siete (PC, notebook,...) – formulár v Prílohe č. 2
- 2) Žiadosť podľa bodu 1) schvaľuje riaditeľ.
- 3) Žiadateľ sa svojím podpisom na žiadosti podľa bodu 1) zaväzuje, že sa oboznámil so znením tejto smernice a bude ju v plnej miere dodržiavať.

- 4) Žiadateľ musí dodržiavať všetky pravidlá a smernice aj tretích strán (napr. SANET, Eduroam a pod.) týkajúce sa správania sa na sieti, vrátane dodržiavania zákonov o kybernetickej bezpečnosti a etiky, zabrániť šíreniu škodlivého softvéru, spamu, phishingu alebo inej nelegálnej činnosti (viď. Článok 10 tejto smernice).
- 5) Žiadateľ môže požiadať o pridelenie užívateľskej licencie k softvérovému balíku s firemnou licenciou AsÚ SAV, v. v. i. prostredníctvom formuláru v Prílohe č. 3.

Článok 12

Záverečné ustanovenia

- 1) Táto smernica ruší všetky doterajšie predpisy, bez ohľadu na ich formu, ktoré upravovali všetky relevantné informácie o počítačovej sieti AsÚ SAV – pravidlá používania, definície a detaily komponentov siete a pod.
- 2) Táto smernica nadobúda platnosť a účinnosť dňom 01.10.2024.

Tatranská Lomnica, dňa 01.10.2024

Mgr. Peter Gömöry, PhD.
riaditeľ
Astronomický ústav SAV, v. v. i.

Prílohy:

- Príloha č. 1: Žiadosť o prístup k sieťovým službám Astronomického ústavu SAV, v. v. i.
- Príloha č. 2: Žiadosť o pripojenie zariadenia do počítačovej siete Astronomického ústavu SAV, v. v. i.
- Príloha č. 3: Žiadosť o pridelenie užívateľskej licencie k softvérovému balíku s firemnou licenciou Astronomického ústavu SAV, v. v. i.

Žiadosť o prístup k sieťovým službám
Astronomického ústavu SAV, v. v. i.
Application form for AI SAS servers account

Meno a priezvisko / *name and surname*:
 Afiliácia / *affiliation*:
 (oddelenie ústavu, iné pracovisko,)

Kategória konta / *category of account*: 1 - pracovník I, 2 - pracovník II, 3 - hosť I, 4 - hosť II, 5 - administratíva, 6 – SANET

(1 - ved. pracovník, interný doktorand, vedúci HSÚ, 2 - technik, externý doktorand, pracovník BA/ ÚVZ, v. v. i., 3 – pravidelný hosť, 4 – jednorázový hosť, diplomant, 5 - HSÚ, knižnica, 6 - zákazník SANETu)

Kontá na serveroch / *accounts at servers*: auriga, bootes, cygnus, penumbra, ...

ID & GID (vyplní správca siete / *fills IT manager*):

Kvóty / *quotas*: štandard / *standard* alebo / *or*

Aliases / *aliases*: (*napr. sto, asu-info*)

Tlač na sieťovej tlačiarni / *printing on the network printer*: áno – nie / *yes – no*

Prístup do intranetu / *access to intranet*: áno – nie / *yes – no*

Telefón / *telephone* – VoIP: áno – nie / *yes – no*: klapka / *number*

Skupina / *group*: *local*, long distance, international

Eduroam (len pre kategórie 1, 2 a 5): áno – nie / *yes – no*

Od / *since* :

Do / *until* (len pre kategórie 3 a 4 / *for category 3 and 4 only*)

Prehlasujem, že som sa oboznámil so Smernicou č. 1/2024 o používaní počítačovej siete na Astronomickom ústave SAV, v. v. i. a s Pravidlami používania akademickej siete SANET a že sa zaväzujem dodržiavať ich ustanovenia. Uvedomujem si, že nedodržanie ustanovení bude považované za porušenie pracovnej disciplíny.

I certify to have acquainted with the Directive no. 1/2024 on the use of the computer network at AI SAS and The conditions of SANET network rules and I declare to accept them. The violation of these conditions can lead to the network access denial and will be considered a discipline violation.

Tatranská Lomnica,
 dátum / *date*

.....
 podpis žiadateľa / *applicant's signature*

Súhlas zodpovedného pracovníka (vedúci oddelenia) - dátum, podpis

Súhlas riaditeľa – dátum, podpis:

Sprístupnenie služieb (administrátor) – dátum, podpis:

Ukončenie služieb (administrátor) – dátum, podpis:

**Žiadosť o pripojenie zariadenia do počítačovej siete
Astronomického ústavu SAV, v. v. i.
Application form for devices connection to AI SAS network**

Meno a priezvisko / *name and surname*:

Afiliácia / *affiliation*:
(oddelenie ústavu, iné pracovisko,)

Kategória konta / *category of account*: 1 - pracovník I, 2 - pracovník II, 3 - hosť I, 4 - hosť II, 5 – administratíva

(1 - ved. pracovník, interný doktorand, vedúci HSÚ, 2 - technik, externý doktorand, pracovník BA/ÚVZ, v. v. i., 3 – pravidelný hosť, 4 - jednorázový hosť, diplomant, 5 - HSÚ, knižnica)

Typ zariadenia: PC, notebook, tlačiareň, router, mobil

Vlastník zariadenia (AsÚ, iná firma – uviesť):.....

IP statická adresa / *IP static address*: áno – nie / *yes – no*

DNS name:

HW MAC adresa / *HW MAC address*: áno – nie / *yes –no*

Interface: Ethernet MAC

WiFi MAC

Od / *since* :

Do / *until* (len pre kategórie 3 a 4 / *for category 3 and 4 only*)

Prehlasujem, že som sa oboznámil so Smernicou č. 1/2024 o používaní počítačovej siete na Astronomickom ústave SAV, v. v. i. a s Pravidlami používania akademickej siete SANET a že sa zaväzujem dodržiavať ich ustanovenia. Uvedomujem si, že nedodržanie ustanovení bude považované za porušenie pracovnej disciplíny.

I certify to have acquainted with the Directive no. 1/2024 on the use of the computer network at AI SAS and with The conditions of SANET network rules and I declare to accept them. The violation of these conditions can lead to the network access denial and will be considered a discipline violation.

Tatranská Lomnica,

dátum / date

.....

podpis žiadateľa / *applicant's signature*

Vyjadrenie správcu:

Súhlas zodpovedného pracovníka (vedúci oddelenia) - dátum, podpis:

Súhlas riaditeľa – dátum, podpis:

Pripojenie zariadenia (administrátor) – dátum, podpis:

Odpojenie zariadenia (administrátor) – dátum, podpis:

**Žiadosť o pridelenie užívateľskej licencie
k softvérovému balíku s firemnou licenciou
Astronomického ústavu SAV, v. v. i.
*Application form for assignment the user-licence
of the AISAS licensed software package***

Meno a priezvisko / *name and surname*:

Softvérový balík (napr. NOD32 Antivirus) / *software*:

HW MAC adresa / *HW MAC adress*:

Tatranská Lomnica,
dátum / date

.....
podpis žiadateľa / *applicant's signature*

Súhlas zodpovedného pracovníka (vedúci oddelenia) - dátum, podpis:

Súhlas riaditeľa – dátum, podpis:

Pridelenie licencie (administrátor) – dátum, podpis:

Uvoľnenie licencie (administrátor) – dátum, podpis: